

Sygn. akt II Ca 257/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Maria Antecka

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2021 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Szpitala (...) w L.

przeciwko(...) Zakładowi Opieki Zdrowotnej w G.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie

z dnia 12 lipca 2019 r.

sygn. akt I C 45/19

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1., w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powoda 262,66 zł (dwieście sześćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 14416,60 zł (czternaście tysięcy czterysta szesnaście złotych sześćdziesiąt groszy) od dnia 28 stycznia 2019 r. do 13 lutego 2019 r. oraz od kwoty 262,66 zł (dwieście sześćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt sześć groszy) od dnia 28 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddala;
2. oddala apelację w pozostałym zakresie;
3. obciąża pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego w całości i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz powoda 450 zł.

Maria Antecka

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 30 czerwca 2021 r.

W dniu 28 stycznia 2019 r. powód (...)Szpital(...) w L. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Zakładu Opieki Zdrowotnej w G. kwoty 14.850,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według nom przepisanych.

Powyższe roszczenie powód wywiódł z zawartych między stronami umów na świadczenie usług medycznych z 2 stycznia 2004 r. i 20 października 2003 r. Na podstawie zawartych umów powód wykonał na rzecz pozwanego usługi medyczne i wystawił pozwanemu fakturę na kwotę 14.416,60 zł, która nie została przez niego opłacona.

Powód wyjaśnił, że skapitalizował odsetki za opóźnienie na dzień wniesienia pozwu, które wyniosły 262,66 zł oraz na podstawie ustawy z 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych doliczył kwotę 40 euro przeliczoną po kursie NBP 4,2922 zł, co wyniosło 171,69 zł (k. 2).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując je co do zasady i wysokości oraz wnosząc o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych (k. 30-39).

Na rozprawie 12 lipca 2019 r. powód cofnął pozew wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 14.416,60 zł, z uwagi na spełnienie przez powoda świadczenia 14 lutego 2019 r. W pozostałym zakresie powód podtrzymał powództwo oraz wniósł o zasądzenie odsetek za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł liczonych od dnia wniesienia pozwu do 13 lutego 2019 r. oraz kosztów procesu liczonych od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie (k. 49).

Zaskarżonym wyrokiem z 12 lipca 2019 r. Sąd Rejonowy w Lesznie:

- w punkcie 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 434,35 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł od 28 stycznia 2019 r. do 13 lutego 2019 r. oraz od kwoty 434,35 zł od 28 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty;
- w punkcie 2. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;
- w punkcie 3. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.360 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu (k. 50, uzasadnienie k. 53-57).

Apelację od powyższego wyroku złożył pozwany, zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt. 1. i 3. i podnosząc zarzuty:

1. naruszenia przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na bezpodstawnym pominięciu przez sąd I instancji faktu, że zarówno strona powodowa, jak i strona pozwana są podmiotami działającymi w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (co wynikało chociażby z informacji KRS), co automatycznie zarzutowało na błędne zastosowanie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy,

b) art. 101 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie strony powodowej za stronę wygrywającą, a w konsekwencji obciążenie kosztami procesu w całości pozwanego, podczas gdy pozwany nie dał podstaw do wytoczenia sprawy, w konsekwencji czego koszty procesu winny zostać zwrócone pozwanemu;

2. rażącego naruszenia prawa materialnego, tj.:

a) art. 3 pkt 3) ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w zw. z art. 9 pkt 10) ustawy o finansach publicznych poprzez jego niezastosowanie – zgodnie z przywołanym przepisem ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie stosuje się do kategorii umów zawartych pomiędzy podmiotami zaliczanymi do sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, natomiast zgodnie z art. 9 pkt 10) ustawy o finansach publicznych podmiotem takim jest samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej; związku z powyższym brak było podstaw prawnych do naliczenia rekompensaty w wysokości 40 euro w oparciu o ww. ustawę, jak i ustawowych odsetek za opóźnienie liczonych od łącznej kwoty rekompensaty,

b) art. 10 ust. 1 i 3 oraz art. 4 pkt 1) ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez błędną interpretację i przyjęcie przez sąd I instancji, że rekompensata w wysokości 40 euro przysługuje od każdej niezapłaconej faktury, a nie od transakcji handlowej, tj. umowy.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu w II instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego

wyroku i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 60-61).

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji jako bezzasadnej i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje (k. 91).

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się częściowo uzasadniona.

Sąd okręgowy rozpoznał sprawę w postępowaniu apelacyjnym na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 374 k.p.c., uznając, że przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, a żadna ze stron nie domagała się przeprowadzenia rozprawy.

W pierwszej kolejności niezbędne jest odniesienie się do zarzutów mających za przedmiot przeprowadzenie i ocenę dowodów. Tylko bowiem prawidłowo ustalony stan faktyczny daje podstawy do weryfikacji zastosowanych przez sąd I instancji norm prawa materialnego.

Na podstawie art. 233 § 1 k.p.c. sąd rozstrzygając konkretny spór ma obowiązek dokonania wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego ustalonego w oparciu o wszystkie prawidłowo przeprowadzone dowody. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia swobodnej oceny dowodów może mieć miejsce wyłącznie wówczas, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych. Powyższe wyklucza naruszenie reguł swobodnej oceny dowodów w przypadku, gdy z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny materiału dowodowego nie może ograniczyć się zatem wyłącznie do powołania się na inny niż ustalony przez sąd stan faktyczny i wymaga wykazania jakie kryteria oceny naruszył sąd w przypadku konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając.

Apelacja nie zawiera argumentacji odpowiadającej wyżej opisanemu rozumieniu przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Apelujący nie neguje ustaleń sądu rejonowego, a jedynie neguje możliwość zastosowania w niniejszej sprawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 424). Powyższe sprowadza się w istocie do zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego, a naruszenie przepisów prawa materialnego nie może dokonywać się poprzez stawianie zarzutów procesowych. Wobec powyższego sąd okręgowy doszedł do przekonania, że sąd rejonowy nie naruszył art. 233 § 1 k.p.c.

Zarzut naruszenia art. 101 k.p.c. również nie zasługiwał na uwzględnienie. Przepis ten stanowi wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, kreowanej w art. 98 k.p.c. Do jego zastosowania konieczne jest jednoczesne spełnienie dwóch przesłanek, tj. brak powodu do wytoczenia sprawy i uznanie żądania pozwu przy pierwszej czynności procesowej. Tym samym zastosowanie tego przepisu, poza kwestią oceny istnienia powodu do wytoczenia sprawy, wymaga też oświadczenia pozwanego o uznaniu powództwa złożonego na określonym etapie postępowania. W rozumieniu ww. przepisu pozwany nie daje powodu do wytoczenia sprawy, jeżeli jego postępowanie i postawa wobec roszczenia strony powodowej oceniona zgodnie z doświadczeniem życiowym usprawiedliwiają wniosek, iż strona powodowa uzyskalaby zaspokojenie roszczenia bez wytoczenia powództwa (K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2019). Taka sytuacja nie występuje w niniejszej sprawie. Faktura, z której powód wywodzi swoje roszczenie, została przez niego wystawiona 30 września 2018 r., a jej termin płatności został oznaczony na 21 dni. Pozwany nie zakwestionował okoliczności otrzymania przedmiotowej faktury, a strony wiązały dwie umowy o świadczenie usług medycznych, na podstawie których powód wykonał na rzecz pozwanego usługi i wystawił przedmiotowy dokument księgowy. Nie można czynić powodowi zarzutu z tego, że domagał się on ochrony prawnej w niniejszym postępowaniu. Pozwany miał świadomość, że jest dłużnikiem powoda,

zwłaszcza, że powód wezwał go do zapłaty w terminie do 21 stycznia 2019 r. (k. 8). Pozwany nie uregulował spornej należności, wobec czego strona powodowa wytoczyła powództwo 28 stycznia 2019 r. Z tych też przyczyn nie doszło do naruszenia przez sąd rejonowy art. 101 k.p.c.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego, to okazały się one zasadne. Zgodnie z art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, przepisów ustawy nie stosuje się do umów, których stronami są wyłącznie podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych. Art. 9 pkt 10 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 305) stanowi, że sektor finansów publicznych tworzą samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej. Z powyższych regulacji wprost zatem wynika, że ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych nie ma zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na fakt, że zarówno powód, jak i pozwany to samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, które są podmiotami zaliczanymi do sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych.

Z tych też przyczyn sąd rejonowy niezasadnie uwzględnił żądanie powoda co do równowartości kwoty 40 euro z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, która została uregulowana w art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych i zasądzona przez sąd I instancji kwota podlegała obniżeniu o kwotę 171,69 zł (równowartość 40 euro na dzień wytoczenia powództwa).

Roszczenie powoda w zakresie skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od należności głównej 14.416,60 zł okazało się uzasadnione. Termin płatności tej kwoty upływał z dniem 21 października 2018 r., a zatem powód miał prawo domagać się skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie od 22 października 2018 r. do 27 stycznia 2019 r. (dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa). Skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł za ten okres wynoszą 270,95 zł, powód domagał się zasądzenia 262,66 zł, więc żądanie należało uwzględnić w całości, co też sąd rejonowy prawidłowo uczynił (art. 482 § 1 k.c.).

Prawidłowe było także rozstrzygnięcie sądu I instancji co do odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł należnych po wytoczeniu powództwa. Pozwany uregulował na rzecz powoda kwotę 14.416,60 zł 14 lutego 2019 r., więc powodowi należały się dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł za okres od 28 stycznia 2019 r. do 13 lutego 2019 r. (art. 481 § 1 i 2 k.c.).

Wobec powyższego sąd II instancji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda 262,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 14.416,60 zł od 28 stycznia 2019 r. do 13 lutego 2019 r. oraz od kwoty 262,66 zł od 28 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo oddala (pkt 1. wyroku).

W punkcie 2. wyroku sąd oddalił apelację w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

W punkcie 3. wyroku sąd obciążył pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego w całości i z tego tytułu zasądził od niego na rzecz powoda 450 zł. Orzeczenie to zapadło na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c.

Maria Antecka